

SLOVENSKA ZVEZA ZA
JAVNO ZDRAVJE, OKOLJE
IN TOBAČNO KONTROLO

NVO varujejo naše zdravje

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

MESTNA OBČINA MARIBOR

facebook.com/szotk
twitter.com/tobakzveza
zadihaj.net
nvozdravje.si

E-NOVICE / Maj 2016

Vsebina:

- [novice mreže NVO za zdravje in ostale novice](#)
- [zanimive novice iz področja zdravja in okolja po svetu](#)
- [napovednik dogodkov na področju zdravja in okolja](#)
- [razpisi na področju zdravja in okolja](#)

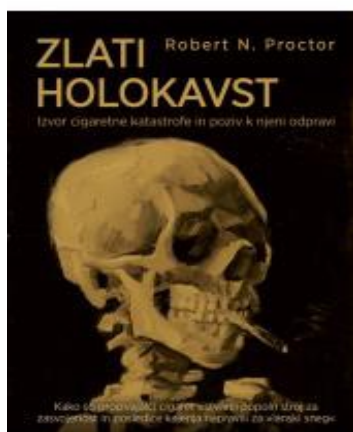
NOVICE MREŽE NVO ZA ZDRAVJE IN OSTALE NOVICE

- **31. maja bo izšel slovenski prevod znamenite knjige Roberta N. Proctorja z naslovom "Zlati Holokavst - Izvor cigaretna katastrofe in poziv k njeni odpravi" (ang. Golden Holocaust: Origins of the Cigarette Catastrophe and the Case for Abolition)**

Najbolj smrtonosna zarota na svetu - Kako so proizvajalci cigaret ustvarili popoln stroj za zasvojenost in tobačno katastrofo napravili za "lansko novico."

Za razliko od drugih knjig s področja prikaza posledic kajenja, ki obravnavajo vlogo tobačne industrije bolj od daleč in z nevtralne perspektive, *Zlati Holokavst* - zaradi poznavanja internih dokumentov tobačne industrije - razgali njene poslovne strategije s ciljem ohraniti dobiček za vsako ceno. Tobačna industrija je z vsemi sredstvi začela preprečiti izid knjige, saj so v sodnih postopkih - avtor je nastopal kot priča žrtev tobačne industrije na sodiščih - med drugim zahtevali tudi zaplenbo rokopisa.

V Sloveniji poteka nov okrog usklajevanja protitobačnih ukrepov z direktivami Evropske unije. Zaradi tega domišljena in znanstveno utemeljena monografija *Zlati Holokavst*, ki je v celoti napisana na podlagi dokumentov, pridobljenih po tožbah proti tobačni industriji, izhaja v pravem času, saj med drugim prikazuje zgodbo tobačne industrije z vidika javnega zdravja, še posebej njen brutalen boj proti zdravju človeštva s ciljem, da si pridobi finančno korist ne glede na javno-zdravstvene posledice.

Knjiga izide 31. maja 2016 v mehki vezavi, založba UMco 2016.

Knjigo je možno naročiti preko spletne knjigarne bukla oziroma [tukaj](#). V prednaročilu (velja do 30.5.2016) bo cena knjige 24 EUR v redni prodaji pa 28,90 EUR.

[Tukaj](#) najdete tudi povezavo do zanimivega predavanja avtorja Roberta N. Proctorja o taktikah tobačne industrije. Predavanje je v angleškem jeziku.

Priporočamo branje in ogled.

- **10. maja je bil obeležen Svetovni dan gibanja**

Po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije (SZO) delež telesno nedejavnih prebivalcev narašča v mnogih državah in tako vpliva na zdravje svetovnega prebivalstva. Vpliva tudi na prevalenco kroničnih nenalezljivih bolezni kot so bolezni srca in žilja, sladkorna bolezen in rak kot tudi na dejavnike tveganja zanje, kot so zvišan krvni tlak, zvišan krvni sladkor in debelost. Kronične nenalezljive bolezni tako predstavljajo skoraj polovico splošnega globalnega bremena bolezni. Ravno tako telesna nedejavnost predstavlja četrti glavni dejavnik tveganja za splošno umrljivost (6% smrti) in s tem sledi visokemu krvnemu tlaku (13% smrti), kajenju (9%) in povišanemu sladkorju v krvi (6%). Prekomerna telesna masa in debelost pa povzročata 5% vseh smrti.

V Sloveniji podobno kot v razvitih državah narašča število prebivalcev s kroničnimi nenalezljivimi boleznimi, ki so na prvem mestu po vzrokih smrti (več kot 70 % smrti je posledica najpogostejših kroničnih nenalezljivih bolezni). Problematika je zelo pereča, saj se bolezni, povezane z neustrezno prehrano in telesno nedejavnostjo, pojavljajo (npr. sladkorna bolezen tip 2) vedno bolj zgodaj, tudi že pri otrocih.

Več o tej temi, še posebej pa o problemu sedečega življenjskega sloga in priporočila ter nasvete za aktiven življenjski slog, najdete na spletnih [straneh NIJZ](#) (Nacionalni Inštitut za Javno Zdravje).

Vir: NIJZ

- **NIJZ je povzel nekaj dejstev o prehranskih dopolnilih za hujšanje**

Način, s katerim dokazano lahko izgubimo nekaj telesne teže, je povezan z zdravo prehrano, zmanjšanim energijskim vnosom in telesno dejavnostjo. Ker take spremembe v življenjskem slogu niso tako zelo enostavne, posamezniki pogosto razmišljajo o tem, da bi uživali prehranska dopolnila, ki naj bi pospešila izgubo teže.

V prehranskih dopolnilih, namenjenih hujšanju, najdemo različne sestavine: zdravilne rastline in njihove izvlečke, vlaknine, minerale, ki so v različnih količinah in v različnih kombinacijah. Uživajo se v različnih oblikah: kapsulah, tabletah, tekočinah in praških. Še vedno pa se v poplavi prehranskih dopolnil na trgu, posameznik težko odloči za najustreznejše prehransko dopolnilo. Ugotavlja se, da proizvajalci prehranskih dopolnil zelo malo pozornosti namenjajo učinkovitosti in varnosti svojih izdelkov. Varno prehransko dopolnilo ni škodljivo za zdravje tistega, ki ga uživa. Učinkovito prehransko dopolnilo pa mora izkazovati zatrjevane učinke. Študije, s katerimi običajno dokazujejo vpliv na izgubo telesne teže, so opravljene z majhnim številom ljudi, ki uživajo obravnavano sestavino samo nekaj dni ali tednov. Učinkovitost in varnost izdelkov bi lahko dokazali le z raziskavo, zasnovano na večjem številu ljudi, ki predstavljajo vzorec populacije, in bi trajala dalj časa (vsaj nekaj mesecev).

Povzetek obravnavanih sestavin najdete na spletni strani NIJZ oziroma [tukaj](#).

VIR: NIJZ

Priporočamo branje.

[Nazaj na vrh](#)

ZANIMIVE NOVICE IZ PODROČJA ZDRAVJA IN OKOLJA PO SVETU

- **[V ZDA bodo tobačno zakonodajo razširili na elektronsko cigareto in ostale podobne izdelke](#)**

Elektronska cigareta in drugi tobačni izdelki bodo v ZDA po novem regulirani enako kot klasične cigarete in klasični tobačni izdelki.

[Novo pravilo](#) razširja definicijo tobačnih izdelkov, tako da bo ta zajela tudi elektronsko cigareto, vodno pipo, tobačno pipo, cigare, cigarilose in druge izdelke.

"Uredba predstavlja pomemben mejnik v zaščiti potrošnikov - od sedaj najprej bo lahko FDA (Food and Drug Administration - Agencija za hrano in zdravila) preverjala nove tobačne izdelke, ko se bodo le-ti pojavili na tržišču, pomagala preprečevati zavajajoče trditve proizvajalcev tobačnih izdelkov, presojala in nadzorovala sestavine tobačnih izdelkov in bdela nad njihovo izdelavo, in informirala javnost o morebitnih nevarnostih ob njihovi uporabi, " so dejali predstavniki agencije. Novo pravilo sicer ne bo vstopilo takoj v veljavo, kajti podjetjem se po njem daje čas, da se mu prilagodijo.

Nekateri pregledi študij so pokazali, da bi lahko bila raba elektronske cigarete v pomoč pri opuščanju kajenja. Leta 2014 je Royal College of Physicians (Kraljevi kolegij zdravnikov) izdal izjavo, v kateri je menil, da bi lahko le-te predstavljale učinkovito in cenovno dostopno alternativo klasičnim cigaretam in bi lahko "prispevale k zmanjšanju škodljivosti za kadilce." Ameriško združenje proti pljučnim boleznim (American Lung Association) je aktualno novico o novem pravilu pozdravilo, kot "težko pričakovan korak k varovanju javnega zdravja." " Agencija za hrano in zdravila bo končno dobila osnovna pooblastila, da lahko presoja o izdelkih na podlagi znanstvenih argumentov in s tem zaščiti zdravje mladih ter predvsem javno zdravje v državi pred tobačnimi izdelki vseh vrst, vključno z elektronskimi cigaretami, cigarami in vodnimi pipami," je v izjavi povedal

Harold Wimmer, predsednik in generalni direktor združenja.

Po [podatkih CDC-ja](#) (Center for Disease Control and Prevention – Center za preprečevanje in nadzor nad boleznimi) se je uporaba elektronske cigarete med odraslimi v letu 2014 dvignila na približno 12,6%. Med odraslimi, ki so se istega leta hoteli odvaditi kajenja, je več kot polovica poskusila elektronsko cigareto kot alternativo klasičnem kajenju in več kot 20% od teh pa jo je začelo redno uporabljati. Elektronsko cigareto so začeli uporabljati le 3% ljudi, ki poprej niso kadili, vendar veliko bolj zaskrbljujoča novica za vodilne na področju javnega zdravja je, da je največ novih kadilcev bilo prav v 18 – 24 letni starostni skupini. Po novi zakonodaji bo osebam mlajšim od 18. let prepovedan nakup tovrstnih izdelkov. Trenutno, prodaje mladoletnim ne prepovedujejo vse zvezne države.

Raziskave so pokazale, da je elektronska cigareta postala problem za otroke in mladostnike. [CDC je odkril](#), da se je uporaba elektronske cigarete med najstniki v tem letu potrojila in nedavne raziskave so pokazale, da je pri [najstnikih, ki uporabljajo elektronsko cigareto](#), trikrat višja možnost, da bodo začnejo kaditi klasične cigarete leto kasneje. Direktor CDC-ja dr. Tom Frieden je opisal ta fenomen kot: "zelo zaskrbljujoč." Ameriška pediatrična akademija (American Academy of Pediatrics) je prav tako pozdravila novo pravilo. "Današnji ukrepi pomenijo zgodovinski korak naprej, ki bo pomagal ublažiti nevarnost vseživljenjske zasvojenosti z nikotinom za našo mladino," je povedal predsednik akademije dr. Bernard Dreyer.

VIR: [CNN](#), 5.5.2016

- **[Najvišje sodišče EU je potrdilo zakon o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov](#)**

V sredo 4.5.2016 je najvišje sodišče EU potrdilo strogo zakonodajo o enotni tobačni embalaži in prepovedi oglaševanja elektronske cigarete in s tem utrla pot za potrditev zakonodaje, ki se bo predvidoma sprejemala ta mesec.

Z zavrtnitvijo pritožbe, ki so jo podali predstavniki družb Philip Morris International, British American Tobacco in drugih, s strani sodišča EU, bi lahko pomembno vplivalo na zmanjšanje dobičkov tobačne industrije v prihodnje, vsekakor pa odločitev predstavlja svojevrsten precedens za ostale vlade, da poostrijo ukrepe zoper navado kajenja, ki vsako leto povzroči skoraj šest milijonov smrtnih žrtev po svetu.

"Sodišče je ugotovilo, da pri zahtevi, da mora vsaka enota pakiranja, oziroma pripadajoča zunanja stran embalaže, vsebovati zdravstvena opozorila, zakonodajno telo EU ni prekoračilo meje v smislu ustreznosti. Takšna opozorila torej niso neustrezna, temveč nujna," je sodišče dejalo v svoji obrazložitvi odločitve.

Pritožba, katero sta podpirali tudi družbi Japan Tobacco International in Imperial Brands, je s tem dokončno zavrtnjena in na odločitev sodišča se ni mogoče več pritožiti. Direktiva o tobačnih izdelkih bo s tem dokončno vstopila v veljavo 20. maja tega leta. Kljub temu pa bo v veljavi eno-letno prehodno obdobje, ki bo trgovcem omogočalo odprodajo trenutnih zalog. S potrditvijo Direktive o tobačnih izdelkih, s strani sodišča EU, se slabo piše tudi drugem primeru pritožbe, ki so jo zagotovo družbe vložile proti vladi Združenega Kraljestva, zaradi nove zakonodaje, ki predpisuje prodajo tobačnih izdelkov v enotni embalaži brez imen blagovnih znamk in reklamnih sporočil. Ta zakon bo, prav tako, prišel v veljavo ta mesec.

Celotna obrazložitev odločitve sodišča EU je dostopna na <http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2016-05/cp160048en.pdf>

VIR: [Reuters](#), 4.5.2016

- **[Obdavčitev tobačnih izdelkov: izsledki iz devetih držav](#)**

Države vključene v publikacijo o spremembah pri obdavčitvi tobaka so Bocvana, Egipt, Islandija, Panama, Filipini, Poljska, Romunija, Tajska in Vietnam. Te države so razvile finančne mehanizme, ki pomagajo financirati zdravstveni sektor in programe o zdravju, vključno z dvigovanjem trošarin tobaka in z namenjanjem deleža prihodka od davkov določenim skladom. Vlade vzpodbujajo k takšnim finančnim mehanizmom, da bi zmanjšali uporabo škodljivih dobrin kot so tobak in alkohol, in da bi namenili del davka javnemu zdravstvu in programom, ki se ukvarjajo s tem.

Principov za uvajanje takšnih sprememb pri tobačnih taksah je kar nekaj: Promoviranje zdravja, razpoložljivost preventivne zdravstvene nege, izobraževanje javnosti o zdravem načinu življenja, zagotavljanje, da je zdravljenje dostopno ali zagotovljeno kot legalna pravica, podpora pri izobraževanju v povezavi s to temo, kmetijstvo, ležarine in energija, ki posredno zadevajo zdravje in podpora raziskovanju in razvoju produktov ter storitev namenjenih zdravju.

V publikaciji lahko preberemo o izzivih, zakasnitvah in dosežkih v 9 državah, ki so v šestih WHO regijah. Identificiranih je bilo kar nekaj problemov, eden izmed njih je bilo hitro spreminjanje vodstva, večina članov uprave pa je delala le honorarno, ali pa so bili zaposleni za polovični delovni čas. Efektivnost dela je bila omejena zaradi pomanjkanja izkušenih ljudi pri VNTCF (Vietnam Tobacco Control Fund – Vietnamski sklad za nadzor nad tobakom), saj niso imeli dovolj izkušenj za delo pri nadzoru tobaka in s težavami, ki se pri tem pojavljajo. Premalo je bilo tudi načrtovanja in predlogov za nove projekte in njihov nadzor, večina podeželskih uradnikov pa je imela tudi premalo izkušenj in znanja pri kontroliranju skladov namenjenih nadzoru tobaka. Vsi ti izzivi predstavljajo ovire pri zagotavljanju učinkovite porabe denarja v skladih. Pri vietnamskem tobačnem združenju pa so se srečali še s problemom vmešavanja tobačne industrije v projekte. Zaprtili so, da bi sklad nadzoroval tihotapstvo, a njihova prošnja je bila zavrnjena, saj nadzorovanje tihotapstva ne spada med dolžnosti sklada.

Pri uvajanju sprememb pa je bilo tudi veliko pozitivnih zaved. Odkar so uvedli spremembe pri obdavčitvi tobaka se je izboljšalo zdravje ljudi, kadi pa vse manj ljudi. Na Islandiji je upadla stopnja smrtnosti zaradi bolezni srca in ožilja ter pljučnega raka. V Panami se je leta 2013 znižala poraba tobaka na 6,4%, kar je najnižja zabeležena stopnja v obeh Amerikah do tistega leta. Znižanje razpoložljivosti se je odražalo tudi pri omejevanju tihotapstva. Na Filipinih je bilo znatno zmanjšanje v razširjenosti kajenja, iz 31% leta 2008 na 25,4% leta 2013. Podobni učinki so bili tudi v Romuniji, kjer se je ta številka znižala in 30,9% leta 2008 na 24,3% leta 2011. Na Poljskem se je znatno znižalo kajenje med ljudmi starejšimi od 15 let iz 33% leta 1999 na 24% leta 2015. Na Tajskem se je to število zaradi nadzora nad tobakom in sprememb v obdavčenju tobaka znižalo iz 25,4% leta 2001 na 20,7% leta 2009. V Bocvani in Vietnamu spremembe še uvajajo.

Vsaka vlada bo morala pretehtati prednosti in pomanjkljivosti sprememb pri obdavčevanju tobačnih in alkoholnih izdelkov. Študije kažejo, da se v primeru namenjanja dovolj velikega deleža skladom, ki skrbijo za promocijo programov javnega zdravstva, rezultati odražajo v zmanjšanju kroničnih nenalezljivih bolezni in njihovih učinkov.

Skladi v nekaterih državah (npr. VNTCF v Vietnamu) obstajajo le nekaj let in zato je še zmeraj prezgodaj, da bi lahko izmerili učinke projektov, ki so bili financirani. Še zmeraj se učijo kako izboljšati učinke projektov, pred njimi pa je še veliko dela preden jim bo uspelo popolnoma doseči zadane cilje. Potrebno je tudi povezovanje več sektorjev hkrati, da se zagotovi učinkovita poraba sredstev in posledično tudi izboljšanje zdravja ljudi ter doseganje ciljev javnega zdravstva.

Vir: WHO; Earmarked tobacco taxes: lessons learnt from nine countries

Celotno poročilo je dostopno na spodnji povezavi:

http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/206007/1/9789241510424_eng.pdf?ua=1

Leto izdaje: 2016

- **Vpliv tobaka na zdravje**

Če ustavimo uporabo tobaka, se nam drastično znižajo možnosti za okužbo z vsemi vrstami rakov povezanih s kajenjem.

Ozadje

Ko gre za vzroke smrti, je tobak eden izmed tistih, katere je najlažje preprečiti. Zaradi posledic uporabe tobaka vsako leto umre 6 milijonov ljudi; 1,6 milijona jih je evropski regiji WHO. V primerjavi z ostalim svetom ima evropska regija enega izmed največjih deležev smrti povezanih s tobakom – 16% vseh smrti pri odraslih starih čez 30 let je ravno zaradi tobaka. V primerjavi z afriško regijo (3%) ali z vzhodno mediteransko regijo (7%), in svetovnim povprečjem (12%).

Če tobak ne ubije, pa pogosto povzroči izredno resne bolezni in druge nevarne zdravstvene težave. Te so lahko od že zelo znanih, kot je na primer rak in srčne bolezni, lahko pa so tudi manj znane in manj opazne. Ta prispevek predstavlja hiter pregled dejstev v povezavi z vplivom tobaka na zdravje človeka.

Tobak in rak

Že desetletja je znano, da uporaba tobaka ne samo škoduje skoraj vsakemu človeškemu organu, temveč povzroča najmanj 15 različnih vrst raka. Samo tobak je odgovoren za 30% vseh smrti povezanih z rakom.

Tobak in tobačni dim vsebuje na tisoče kemikalij in znano nam je, da je veliko teh strupenih, kancerogenih, aterogenih, teratogenih in povzročajo hude odvisnosti. Čez 40 kemikalij v tobačnem dimu povzročajo raka.

- Kadilci so vsaj 20 krat bolj nagnjeni k okužbi s pljučnim rakom, kot pa nekadilci.
- Kajenje povzroča okoli 90% vseh rakov na pljučih pri moških in 80% vseh rakov na pljučih pri ženskah.
- Številne študije so potrdile, da dlje ko oseba kadi, večje so možnosti razvoja raka na različnih delih telesa, ko na primer v nosni votlini, ustni votlini, na žrelu, na trebušni slinavki, materničnem vratu in še in še.

Če ustavimo uporabo tobaka, se nam drastično znižajo možnosti za okužbo z vsemi vrstami rakov povezanih s kajenjem.

Tobak in srčne bolezni

Ena izmed treh smrti na svetu je zaradi bolezni srca in ožilja. Kajenje je eden izmed večjih razlogov za povzročitev bolezni srca in ožilja. Bolezni srca in ožilja, ki so direktno povezana s kajenjem, ubijejo na leto več kot 600 000 ljudi v razvitih državah. V državah v razvoju pa te bolezni ubijejo več kot milijon ljudi.

- Kajenje povzroči hitrejše bitje srca, viša krvni pritisk in zviša tveganje za hipertenzijo in mašenje arterij.
- Ta stanja sčasoma povzročijo srčne napade in srčno kap.

Tobak in bolezni dihal

Strupi v tobačnem dimu škodujejo telesu od trenutka ko vstopijo skozi usta in nos. Pri tem poškodujejo tkiva in celice vse do pljuč. Kemikalije iz vdihanega cigareta se absorbirajo v pljuča, kar pa lahko vodi do resnih bolezni dihal.

Ostali vplivi na zdravje

Nalezljive bolezni – Čeprav tobak običajno povezujemo z nenalezljivimi boleznimi je tudi eden izmed večjih vzrokov smrti pri nalezljivih boleznih. Posebej tuberkuloza je lahko včasih latentna ali mirujoča dokler se ne aktivira s pomočjo tobaka. 26% vse smrti zaradi tuberkuloze predpisujemo tobaku.

Reproduktivno zdravje – Kajenje povzroči težave s plodnostjo pri ženskah in težave pri nosečnosti in rojevanju. Splav je 2-krat do 3-krat bolj pogost, prav tako smrti novorojenčka zaradi usodne deprivacije kisika in abnormalnosti posteljice zaradi ogljikovega monoksida in nikotina v tobačnem dimu. Ko se zarodek razvija, lahko kajenje poveča tveganje za izgubo teže pri dojenčku, predčasno rojstvo in nekatere prirojene deformacije. Sindrom nenadne smrti je prav tako povezan s kajenjem.

Matere, ki uporabljajo tobak, tvegajo zmanjšanje produkcije mleka v prsih, kot tudi zdravstvene in vedenjske težave pri novorojenčkih in otrocih. Te vključujejo: nenormalen krvni pritisk, razcepljene brbončice in ustnice, levkemija, infantilne kolike, hropenje, bolezni dihal in motnja pomanjkanja pozornosti, med drugim. Poleg tega lahko kajenje povzroča menstrualne težave, ki vključujejo boleče menstruacije, neredne krvavitve in izpuščena menstruacija. To lahko privede tudi do nižje ravni estrogena, ki povzroča predčasni začetek menopavze.

Pri moških lahko kajenje deformira spermo in poškoduje DNK, kar lahko prispeva k splavu ali k prirojenimi hibami. Nekatere študije so pokazale, da imajo moški, ki kadijo, povečano tveganje, da bo njihov otrok okužen z rakom. Kajenje zmanjšuje tudi število spermijev in zmanjša dotok krvi v penis, kar lahko povzroči impotenco. Neplodnost je pogostejša pri kadilcih.

Osteoporoza - Ogljikov monoksid, glavni strupeni plin v cigaretnem dimu, se veže na kri dosti hitreje kot kisik in pri tem zmanjšuje prenašalno moč kisika v krvi. Težki kadilci imajo to moč kar za 15% oslabiljeno. Posledično imajo kosti kadilcev izgubljeno gostoto, zato je zlom kosti lažji in traja tudi do 80% več časa, da se ozdravi. Kadilci so tudi bolj dovzetni za težave s hrbtnico. Druge zdravstvene težave povezane s kajenjem vključujejo: sive mreene, izgubo sluha, zobno gnilobo, želodčne razjede, luskavica, izpadanje las in prezgodnje gubanje. Tobak lahko povzroči tudi Buergerjevo bolezen, vnetje arterij, žil in živcev v nogah, kar načeloma vodi do omejenega pretoka krvi.

Statistični podatki o učinkih tobaka na zdravje v Turkmenistanu

- Tobak je odgovoren za 12% smrti zaradi nenalezljivih bolezni in 14% zaradi nalezljivih bolezni.

- 69% smrti, ki so povezane s pljučnim rakom, rakom na bronhijih in rakom na sapniku, pripisujejo tobaku.
- 11% smrti ishemičnih bolezni srca pripisujejo tobaku (od 643 na 100.000 smrtnih primerov pri ljudeh, starejših od 30 let).
- 19% smrti zaradi okužbe spodnjih dihal jih povzroča tobak.
- 18% smrti zaradi tuberkuloze jih povzroča tobak.
- 19% smrti moških, starejših od 30, pripisujejo tobaku.
- Ena izmed štirih prezgodnjih smrti pri ljudeh starih od 30 do 44 in ena izmed petih smrti pri ljudeh starih od 45 do 59 se pripisuje uporabi tobaka.

Več informacij o sorodnih temah najdemo [tukaj](#).

Vir: WHO svetovno poročilo – Umrljivost zaradi tobaka

[Nazaj na vrh](#)

NAPOVEDNIK DOGODKOV NA PODROČJU ZDRAVJA IN OKOLJA

- **ENSP Konferenca v okviru Svetovnega dneva Brez Tobaka z naslovom: Enotna embalaža - za zaščito mladih in mladosti, 31. maj, Evropski parlament, Bruselj**

Konferenco v okviru **Svetovnega dneva Brez Tobaka**, ki bi bo se odvijala **31. maja 2016** v Bruslju bosta gostila člana Evropskega parlamenta Gilles Pargneaux in Brian Hayes v sodelovanju z ENSP (European Network for Smoking and tobacco Prevention - Evropsko mreža za preventivo kajenja) in ERS (European Respiratory Society). Tema bo tekla o **enotni embalaži, o napredkih in izzivih**.

Konferenca se bosta udeležila tudi naša predstavnika in delegata.

Prijavite se lahko na tej [povezavi](#). Prijave se zaključijo v sredo 18. maja.

Vabljeni!

- **7. Evropska konferenca o alkoholni politiki, 22. in 23. november, Ljubljana, Slovenija**

V sodelovanju z [Ministrstvom za zdravje RS](#) in [Nacionalnim inštitutom za javno zdravje](#) bo 7. evropsko konferenco o alkoholni politiki [Eurocare](#) organiziral 22. in 23. novembra 2016 v Ljubljani.

Konferenca bo združila okoli 400 strokovnjakov iz različnih evropskih in drugih držav, ki delujejo na področju alkoholne problematike (oblikovalci politik in odločevalci, znanstveniki, strokovnjaki za alkohol in zdravje).

Vsem novicam ter pozivom za prispevke lahko sledite na [MOSI](#) in na spletni strani [Eurocare](#).

Poročilo 6. evropske konference o alkoholni politiki, ki je bila pred dvema letoma v Bruslju, si lahko preberete [tukaj](#).

Vljudno vabljeni.

Več o tem najdete [tukaj](#).

- **UICC Svetovni kongres o raku, 31. oktober - 3. november, Pariz, Palais des congrès, Francija**

Od 31. oktobra do 3. novembra bo v Parizu potekal Svetovni kongres o raku, ki ga organizira UICC (Union for International Cancer Control - Zveza za mednarodni nadzor nad rakom). Program bo zajemal velik izbor predavanj, debat, delavnic, ki bodo zajemala pet tematskih ciljnih sklopov v zvezi z rakom in sicer:

1. Zaježiti širjenje rakavih obolenj: inovacije v preventivi in odkrivanju;
2. Zmanjšati razkorak med posameznimi socialnimi sloji: kvalitetno zdravljenje in diagnoza rakavih obolenj;
3. Izboljšanje izkušenj pacienta in njegove družine;
4. Izboljšanje nadzora nad rakom: optimizacija rezultatov zdravstvenih sistemov; in
5. Okrepiti civilno družbo: povečati možnosti za spremembe.

Več informacij v zvezi z dogodki na kongresu in informacije o prijavah najdete [tukaj](#).

[Nazaj na vrh](#)

• **Tretji program za ukrepe Unije na področju zdravja (2014-2020): Razpis za sofinanciranje projektov 2016**

Objavljen je razpis za sofinanciranje projektov v okviru [programa za ukrepe Unije na področju zdravja \(2014-2020\)](#) za leto 2016.

Prijavite lahko projekte na naslednjih prednostnih področjih:

1. Zdravje migrantov – dobre prakse pri skrbi za ranljive skupine migrantov in beguncev
2. Zbiranje znanja in izmenjava dobrih praks o ukrepih za zmanjševanje pitja in zlorabe alkohola
3. Zbiranje znanja in izmenjava dobrih praks o ukrepih za zmanjševanje uporabe nedovoljenih drog v skladu z minimalnimi standardi glede zmanjševanja povpraševanja
4. Podpora državam članicam in ključnim deležnikom pri naslavljanju kroničnih bolezni
5. Izbira in zaščita donatorjev (organov, tkiv ipd.).

CNVOS organizira **delavnico za prijavitelje na javni razpis**, na kateri boste lahko vlogo zanj 'v živo' izpolnili, dopolnili, razvili in izpopolnili. Prvi del delavnice bo namenjen predstavitvi javnega razpisa, vsebine razpisne dokumentacije ter postopka izpolnjevanja prijavnih obrazcev. V drugem, praktično naravnem delu bodo udeleženci ob pomoči izvajalke izpolnjevali razpisno dokumentacijo. Predavateljica bo udeležencem na voljo tako pri razvoju projektne ideje ter pri njenemu preoblikovanju v razpisni jezik kot tudi pri pripravi kakovostnega finančnega načrta. Več informacij in prijavnica: <http://www.cnvos.si/education/id/536>.

Nepovratna sredstva se lahko dodelijo zakonito ustanovljenim organizacijam, vključno z javnimi organi in organi javnega sektorja, zlasti raziskovalnim in zdravstvenim ustanovam, univerzam, visokošolskim ustanovam in nevladnim organizacijam. Te organizacije lahko predložijo predlog projekta kot koordinatorji ali sodelujejo kot drugi upravičenci. Da je organizacija upravičena do nepovratnih sredstev EU za projekt, mora biti zakonito ustanovljena v: Evropski uniji (kateri koli od 28 držav članic) ali državi Efte, ki je podpisnica Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru in je potrdila sodelovanje v programu. Projekt mora vključevati vsaj tri partnerje (ločene pravne osebe) iz različnih držav.

Okvirna višina sredstev v okviru tega razpisa je na voljo 9.350.000 €. Nepovratna sredstva za projekt morajo biti dovolj velika, da se lahko dosežejo ambiciozni cilji z visoko evropsko dodano vrednostjo in izvede učinkovita evropska strategija razširjanja. Najvišji delež sofinanciranja EU znaša 60 %. Vendar ta delež lahko znaša do 80 %, če predlog izpolnjuje merila za izredno koristnost..

Razpisuje: Izvajalska agencija za potrošnike, zdravje in hrano (Chafea), razpis je dostopen tudi na tej [povezavi](#).
Rok prijave: 2.6.2016

• **Tretji program za ukrepe Unije na področju zdravja (2014-2020): Joint actions 2016**

Izvajalska agencija za potrošnike, zdravje in hrano (Chafea) je v okviru programa za ukrepe Unije na področju zdravja (2014-2020) objavila poziv za sofinanciranje skupnih ukrepov v letu 2016.

Skupni ukrepi imajo jasno dodano vrednost EU, sofinancirajo pa jih pristojni organi, odgovorni za zdravje v državah članicah ali v tretjih državah, ki sodelujejo v programu, ali organi javnega sektorja in nevladni subjekti, ki jih pooblastijo navedeni pristojni organi.

Predlogi skupnih ukrepov morajo zagotavljati resnično evropsko razsežnost, da so smiselni s tehničnega vidika in vidika politike. Prejšnji skupni ukrepi so vključevali povprečno 25 partnerjev, odvisno od obsega ukrepa.

[Ministrstvo za zdravje obvešča](#), da lahko **zainteresirane organizacije pošljejo dopis z navedbo interesa**, vsebine in vloge organizacije v skupnostnem ukrepu na elektronski naslov [gp.mz\(at\)gov.si](mailto:gp.mz(at)gov.si) **najkasneje do 1. 5. 2016!**

Izvajali se bodo na področjih:

- Preprečevanje HIV/AIDS/STI, virusnega hepatitisa in tuberkuloze
- Obvladovanje kroničnih bolezni
- Nadzor nad tobakom
- Antimikrobna rezistenca ter bolnišnične okužbe
- Odobritev postopkov priprave krvi, tkiv in celic

Razpisuje: Izvajalska agencija za potrošnike, zdravje in hrano (Chafea)

Rok prijave: 16.6.2016

• **Horizon 2020: TackSHS**

V sklopu [okvirnega programa za raziskave in inovacije \(2014 - 2020\) - Obzorje 2020](#) - v okviru [Globalnega zavezištva proti kroničnim obolenjem - preventiva in zdravljenje pljučnih bolezni](#) z oznako razpisa HCO-06-2015, se zbirajo predlogi kako se spopadati s pasivnim kajenjem in emisijami e-cigaret: ocena izpostavljenosti, novi načinini ukrepanja, vpliv na pljučne bolezni in ekonomske posledice za populacije Evropskih držav.

Oznaka razpisa: HCO-06-2015

Okvirna višina sredstev za javni razpis znaša 2.987.795,25 EUR.

Več o razpisu in projektu najdete tudi na straneh [ENSP](#).

Razpisuje: Evropska komisija

Razpis je odprt do: 31.10.2019

- **[Horizon 2020: Innovative Medicines Initiative \(JTI-IMI2\)](#)**

V sklopu [okvirnega programa za raziskave in inovacije \(2014 - 2020\) - Obzorje 2020](#) - v okviru prednostne naloge "družbeni izzivi" programa za raziskave in inovacije Obzorje 2020 so objavljeni javni razpisi za sofinanciranje razvojnih in raziskovalnih projektov s področja zdravstva za leto 2016.

Oznaka razpisa: H2020-JTI-IMI2-2016-09-TWO-STAGE

Do finančnih sredstev v okviru programa Obzorje 2020 so upravičeni:

(a) vsak pravni subjekt s sedežem v državi članici ali pridruženi državi ali ustanovljen v skladu s pravom Unije;

(b) vsaka mednarodna evropska interesna organizacija;

(c) vsak pravni subjekt s sedežem v tretji državi, ki je navedena v delovnem programu. Specifični pogoji sodelovanja za ta razpis so opredeljeni v razpisni dokumentaciji.

Specifični pogoji sodelovanja za ta razpis so opredeljeni v razpisni dokumentaciji [tukaj](#).

Razpisuje: Evropska komisija

Roke prijave: 26.7.2016

- **[Horizon 2020: EIT KICS Call 2016](#)**

V sklopu [okvirnega programa za raziskave in inovacije \(2014 - 2020\) - Obzorje 2020](#) -V okviru programa za raziskave in inovacije Obzorje 2020 sta objavljena javna razpisa za zbiranje predlogov za skupnosti znanja in inovacij. Poziva se k predložitvi predlogov za razpis EIT-KICS-2016.

Do finančnih sredstev v okviru programa Obzorje 2020 so upravičeni;

(a) vsak pravni subjekt s sedežem v državi članici ali pridruženi državi ali ustanovljen v skladu s pravom Unije;

(b) vsaka mednarodna evropska interesna organizacija;

(c) vsak pravni subjekt s sedežem v tretji državi, ki je navedena v delovnem programu.

Specifični pogoji sodelovanja za ta razpis so opredeljeni v razpisni dokumentaciji [tukaj](#).

Razpisuje: Evropska komisija

Rok prijave: 14.7.2016

- **[Horizon 2020: Horizon Prize - Better use of Antibiotics](#)**

V okviru prednostne naloge "družbeni izzivi" programa za raziskave in inovacije je objavljen razpis za nagrado [Obzorja 2020](#) za boljšo uporabo antibiotikov. Nagrado v višini enega milijona evrov bo prejel posameznik ali skupina, in sicer za razvoj hitrega testa, s katerim bo mogoče ugotoviti, ali je pacienta treba zdraviti z antibiotiki ali ne.

Namen nagrade je ustaviti prekomerno uporabo antibiotikov in zavezati čedalje večjo protimikrobno odpornost. Na Evropskem centru za preprečevanje in obvladovanje bolezni namreč ocenjujejo, da zaradi odpornosti mikrobov na zdravila vsako leto umre 25 000 ljudi, stroški zdravljenja in odsotnosti z dela pa znašajo 1,5 milijarde evrov.

Razpisuje: Evropska komisija

Rok prijave: 17.8.2016

[Nazaj na vrh](#)

SLOVENSKA ZVEZA ZA JAVNO ZDRAVJE, OKOLJE IN
TOBAČNO KONTROLO

info@zadihaj.net

Partizanska cesta 12
2000 Maribor
TEL: +386 5 917 80 76
GSM: +386 51 317 113